

REVITALIZACIJA TOPOLOVEGA DREVOREDA

Tehnični opisi

Uvod

Celotna dolžina drevoreda je 1400 m in je najdaljši drevored v naši državi, v njem trenutno rase 113 dreves, ostala rastišča so prazna, ker so se ta manjkajoča drevesa zaradi propadanja in s tem ogrožanja prometne varnosti odstranjevala ob pojavu ogrožanja prometne varnosti. Obstoječa drevesa so zasajena na razdalji 10 m.

Načrt zasaditve in izvedba se glede na izbrano vrsto ne razlikuje (*Quercus robur* 'Fastigiata'-stebrasti hrast dob ali *Populus nigra* 'Italica'-jagnjed), prav tako tehnične in kakovostne zahteve za sadike dreves. V skladu z zahtevami Ministrstva za kulturo je izbrana vrsta *Populus nigra* 'Italica'-jagnjed.

A Terminski plan del

Dela bi se izvedla v eni rastni dobi in sicer v letu 2011.

Saditvena dela naj se izvedejo v jesenskem času, ker je glede na podnebne razmere pri nas taka vrsta zasaditve terminsko bolj ustrezna kot sajenje v spomladanskem času, ker se takrat rast umirja in je več časa za zasaditev dreves, spomladi pa lahko zelo hitro preide zima v toplo oz. vročo pomlad, kar je za presajanje dreves in ponovno vraščanje veliko bolj neugodno in tudi glede na vrsto del, ker gre za kulturno dediščino in impozantnost drevored, bo s tako razporeditvijo dela zagotovljeno, da bo izvedba del izvedena v najbolj optimalnem času in bodo s tem vplivi na okolje manj škodljivi.

B Popis del za odstranitev dreves

Nova drevesa bi se zasadila na enako razdaljo 10m, kot so obstoječa, le da se ne bi zasajevala na isto rastno mesto, temveč bi se zasajevala na sredino med stara rastna mesta, ker je tak način zasajevanja v skladu z dobro strokovno prakso, da se drevo nikoli ne zasaja na isti prostor, ampak se zmeraj zasaja z zamikom glede na staro rastišče-kolobarjenje. Panji se v tem primeru ne bi odstranjevali, ker bi to zahtevalo veliko večje stroške odstranitve obstojećih dreves, prihajalo bi tudi do poškodb kolesarske steze. Je pa potrebno okrog panja odkopati zemljo in odrezati panj pod obstoječim nivojem zemlje, ter nato zravnavati teren na enak nivo s preostalim delom zelenice.

C SAJENJE

Vsak drevored mora biti sklenjen in kar se da izenačen, da ni škrbinast zaradi neenakih velikosti in razraščенosti dreves in ravno zaradi tega je priporočljivo, da se drevesa v drevored posadijo naenkrat. Priporočljivo je, da se kupi ob zasaditvi nekaj več dreves, ker se nikoli ne ve, če bodo vsa drevesa rasla in pojavijo se lahko tudi vandali in uničijo kakšno drevo. Ta drevesa posadimo nekje na varno in skrbimo za njih 3-4 leta. Neporabljena drevesa nato zasadimo kje drugje.

Glede na izkušnje je zelo pomembno, da se pri novi zasaditvi dreves upoštevajo tehnične in kakovostne zahteve. Trenutno lastnih določil nimamo, je pa Zveza evropskih drevesnic leta 1996 izdala Tehnična in kakovostna določila, po katerih se ravnaajo stare članice EU, pa tudi nekatere nove.

1 Tehnične in kakovostne zahteve za sadike dreves

1.2 Splošno

- Sadike, ki se bodo zasajevale morajo ustrezati kakovostnim zahtevam, ki so zapisane v razpisnih pogojih. Sadike, ki ne dosegajo zahtev so neustrezne za sajenje in v kolikor odstopajo od zahtevane kvalitete je potrebno o tem kupca obvestiti in brez njegove privolitve se ne smejo zasaditi rastline, ki ne ustrezajo razpisani kvaliteti.

- Odmiki od podrobnega opisa morajo biti posebej označeni in se mora z njimi strinjati kupec (naročnik)..

- Drevesa morajo ustrezati A1 kvaliteti: velikost 250-300 cm, 3x pres., koreninska gruda z žičnato mrežo, izenačena rast, veje porasle do tal, enakomerno razvejane.

Večja drevesa v skladu z dobro strokovno prakso se slabše vraščajo in prilagajajo na novo rastišče, tako, da na koncu z večjimi in tudi veliko dražjimi rastlinami ne bi pridobili veliko.. Dejstvo je tudi, da je potrebno tako količino drevorednih dreves A1 kvalitete v skladu z dobro strokovno prakso v drevesnici prej naročiti: tudi 2 oz. 3 leta pred izvedbo investicije, da pridelajo tako količino izenačenih dreves enake vrste/sorte in velikosti.

1.3 Zdravstveno stanje

Sadike morajo biti zdrave, brez prisotnosti plevela in vidnih bolezni ter škodljivcev, dozorele in olesenele. Na listih ne smejo biti očitno opazni madeži in pege.

1.4 Koreninski sistem

- Koreninski sistem mora biti dobro razvit in mora ustrezati vrsti/sorti, starosti, talnim in rastnim razmeram. Ne smejo se videti zvite glavne korenine v bližini koreninskega vratu, brez vsake fiziološke poškodbe.

- Koreninska gruda mora biti trdna in čvrsta, ter dobro prekoreninjena. Zaščitena mora biti s tkanino za varovanje koreninske grude in z žično mrežo iz surovega železa, žično košaro ali lesenim zabojem.

-Tkanina za varovanje koreninske grude in gumijevi obroči za učvrstitev koreninske grude morajo biti iz materiala, ki se v zemlji razgradijo prej kot v letu in pol po sajenju ter ne omejujejo nadaljnje rasti rastlin

-Velikost koreninske grude mora biti skladna z vrsto/sorto, gojitveno obliko, rastjo, velikostjo sadike in talnih razmer.

.-Višina, širina in dolžina poganjkov, razvejanost ter oblika listov mora biti značilna za celotno podobo/ habitusom rastline in starosti vrste/sorte.

Če je nujno za gojitveno obliko, mora biti doseženo primerno razmerje med podlago, cepičem, deblom in krošnjo.

-Deblo in veje ne smejo kazati fizioloških motenj, katerih izrazitost že po videzu vnaprej kaže na poznejše težave v razvoju. Velikost mora odgovarjati videzu sorte.

2 Izvedba in dostava

-Vse rastline morajo biti pravilno imenovane in etiketirane

- Vsaka dostavna enota (kos, šop) mora biti opremljena z najmanj eno trpežno etiketo, na kateri mora biti označeno vsaj: ime rastline, kakovost in opis, ki je enak kot na računu. Rastline, zavarovane po vzgojitelju sorte, morajo biti označene po zahtevah vzgojitelja (in prilagojene konvenciji UPOV ter predpisom Sveta skupnosti EC 210094 z dne 21.07.94 o rastlinskih sortah).
- Vsaka odprema mora biti usklajena s sistemom potnih listin v času in prostoru.

3 Popis del in potrebnega materiala za sajenje dreves

3.1 Dobava sadik

Sadike morajo biti pridelane v krajih z enakimi ali podobnimi klimatskimi in talnimi razmerami kot so v kraju sajenja. Kakovost sadik mora odgovarjati Evropskim strokovnim in kakovostnim zahtevam za sadike prezimnih vrst drevnine E.N.A. (European Nurserystock Association-Zveza evropskih drevesnic). Kontrolni pregled sadik je pred sajenjem. O pregledu se napiše zapisnik, ki ga podpišejo pooblaščen osebe naročnika in dobavitelja.

3.2 Sajenje dreves (potrebno je upoštevati DIN norme 18 915, 18 916)

- Izkop sadilne jame, ki naj bo 1,5 večja od koreninske grude, dno jame je potrebno zrahljati do globine 20 cm.
- Dobava sadilnega substrata in polnjenje jame. Dodajanje sadilnega substrata 50 l/drevo
- Dodajanje gnojila Biosol 30 dag/drevo.
- K vsakemu drevesu se postavi opora iz 3 impregniranih okroglic, premera 6 cm in dolžine 300 cm in 6 veznih impregniranih polokroglic. Ker so drevesa tik ob pločniku, bi bili priporočljivi dve povezavi, ena na vrhu kolov, druga na sredini. Okroglice morajo biti zabite v raščena tla. Pričvrstitev drevesa na oporo z materialom, ki zdrži vsaj dve rastni dobi, vez mora dovoljevati rahlo nihanje debla in krošnje.
- namestitev zaščitnih ovratnikov okrog debla pri zemlji, ki ščitijo drevo pred mehanskimi poškodbami, predvsem pred mehanskimi poškodbami lubja ob košnji trave
- Zalivanje dreves: prvo zalivanje mora biti tako izdatno, da se dobro prepoji koreninska gruda, ter tla v vsej globini do raščenih tal. Če je sušno je zato potrebno 50-75-100 l vode, odvisno od časa sajenja in vremena. Če je sušna jesen je potrebno zalivanje.

3.3 Stanje za prevzem

Pri drevnini je uspešnost sajenja možno zanesljivo ugotoviti šele v začetku junija, ko je vsa drevnina povsem olistana. Do tega časa je izvajalec dolžan vzdrževati nasad v dobrem stanju, kar mora upoštevati pri ponudbi, oz. kot je zahtevano v razpisu. Za čas vzdrževanja tudi velja garancija za zasajena drevesa. Ker za določena drevesa ni možno v neolistanem stanju ugotoviti pristnosti sorte se bo le ta ugotavljala v naslednjem letu, v kolikor se bo ugotovila nepristnost sort, je izvajalec del dolžan v garancijskem roku 2 let od dokončnega prevzema to zamenjati. O pristnosti sort se naredi poseben zapisnik.

4 Vzdrževalni ukrepi

4.1 Vzdrževalni ukrepi prvi dve leti po saditvi oz. vraščanju

- Zalivalna skleda okrog drevesa mora ostati brez plevela, ter prerahljana.
- Ko so razviti vsi listi v drugi polovici maja je potrebno zalivanje, če ni padavin. Zalivati je potrebno vsakih 10-14 dni. Če v tem času pade več kot 25 l vode/m² zalivanje ni potrebno. Drevo je potrebno tako zaliti, da se tla namočijo vsaj 40-50 cm. Tako drevo rabi 75-100 l vode, seveda je ta količina odvisna od vrste tal.
- Gnojenje kot pri sajenju, na robu krošnje-kapnica le te. Nadaljnje gnojenje ni potrebno.

- Vsaj 1x letno preveriti in po potrebi popraviti drevesno oporo. Ta lahko ostane kot zaščita dreves, dokler ne postane moteča.
- Tudi v času vraščanja je potrebno voditi delovni dnevnik, vse do končnega prevzema. Po končnem prevzemu je potrebno upravljavcu oddati upravljavski načrt in spremljati izvajanje ukrepov.

4.2 Vzdrževalna dela konec druge rastne dobe

- Zalivalna skleda se zravna.
- Zalivanje vraščenih drevorednih dreves je potrebno samo, če se pojavi dolgotrajna suša in se ta opazi že na drevesih.

4.3 Spremljanje zdravstvenega stanja dreves

- Stalno je potrebno spremljanje stanje drevesa, ker se lahko ob vsakem času pojavijo bolezni in škodljivci in ustrezno ukrepati.

D ZASADITEV DREVES NA KROŽIŠČU

Na območju obstoječega topolovega drevoreda je predvidena ureditev štirikrakega krožišča s premerom cca 55 m. Ob južnem robu je dodatno predvidena še izgradnja krožne kolesarske steze in hodnika za pešce z ustreznimi prehodi preko priključnih cest. Krožišče bo obdano z javno razsvetljavo, na njegovem območju pa so v zemljo že položeni in bodo še dodatno potekali različni komunalni, energetski in telekomunikacijski vodi. Linija topolovega drevoreda, ki sedaj poteka cca 4 m južno od južnega roba kolesarske steze, prečka krožišče v njegovem južnem delu. Zaradi tega bo na tem delu nastala manjša prekinjena linija tega drevoreda. Ker dokončno ni definirana lega krožišča in velikost se drevesa sedaj posadijo ne glede na nadaljnje omenjene ureditve. V kolikor pride do izvedbe krožišča v kratkem, se drevesa presadijo.

